

Š i f r a k a n d i d a t a :

Državni izpitni center

P 1 1 3 A 1 0 1 1 2

ZIMSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA

Izpitna pola 2

Interpretacija poljubnega (odlomka) umetnostnega besedila

Ponedeljek, 6. februar 2012 / 60 minut

*Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.
Kandidat dobi konceptni list in dva ocenjevalna obrazca.*

POKLICNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite oziroma vpišite svojo šifro v okvirček desno zgoraj na tej strani, na ocenjevalna obrazca in na konceptni list.

Izpitna pola vsebuje dva odlomka z navodili za pisanje interpretacije. Napišite samo eno interpretacijo odlomka, vodeno ali samostojno. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 30.

V preglednici zaznamujte izbrano interpretacijo z "x".

Vodena interpretacija	Samostojna interpretacija

Pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom. Pišite čitljivo, vendar ne samo z velikimi tiskanimi črkami. Če se zmotite, napačen zapis prečrtajte in napišite novega. Nečitljivo besedilo bo ocenjeno z nič (0) točkami. Osnutek interpretacije lahko napišete na konceptni list, vendar se ta pri ocenjevanju ne upošteva.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 8 strani, od tega 1 prazno.

a) VODENA INTERPRETACIJA

ALEŠ ČAR: MADE IN SLOVENIA (odlomek)

Aleš Čar: Made in Slovenia. Ljubljana: Študentska založba, 2007. 11–12.

PO PETDESETIH LETIH ZAKONA

Ko je Leja našla v predalu med Žaretovimi starimi fotografijami viagro, je pomislila, da gre za kak ljubek starčevski poskus, kako iz suhe limone iztisniti še kakšno kapljo. Po nekaj dneh, ko je stvar izginila iz predala, ne da bi se ji približal, je bila prepričana, da si je poskušal kaj dokazovati pri prostitutkah. Kar malo se ji je zasmilil, saj je bila prepričana v popolno blamažo. No, na viagro je popolnoma pozabila do večera kak mesec pozneje, ko ji je Žare med packanjem po pire krompirju povedal, da hoče ostanek življenja preživeti z drugo žensko. Pri dvainsedemdesetih, po petdesetih letih zakona, ko sta dala skozi vse mogoče in jima nič človeškega ni bilo tuje, vseeno pa se do konca nista nikoli izdala, se je med sprehodi z labradorcem tako zatrapal v dvajset let mlajšo lastnico ovčarja, da ni več znal živeti. Zdaj je viagra dobila svoje mesto.

Po prvem šoku je prišla do sklepa, da se proti zadnjemu Žaretovemu erotičnemu deliriju v življenju nima smisla boriti, hkrati pa se je začela privajati na misel, da bo ostala sama. Pravzaprav je že krajši premislek povedal, da bo skupaj z Žaretom izginila večina težav: imela bo enkrat več časa in pol manj dela, zvečer ji nihče ne bo štel kozarčkov in v toplice bo lahko šla brez razmišljanja, ali bo doma brez nje preživel. Resen problem je bila edino hčerka Maja. Bila je vsa tako preklemano fina in poštiršana, da bi s fotrom brez dvoma prekinila vse stike. V najhujšem primeru je bila sposobna poslati celo venec na pokopališče, ne da bi se sama prikazala, in Žare je to vedel. Konec koncev je imela edino hči privilegij, da ga je terorizirala celo življenje. Po premisleku sta se odločila, da se bo Žare ob nedeljah z nekaj svojimi stvarmi vračal domov in da bosta za Majo in njenega Gorazda odigrala, kot da je vse po starem. Potem sta zagrizla še v zadnji problem: ženska je živela z ovčarjem na sedemindvajsetih kvadratnih metrih. Žareta bo ljubezen še stisnila na tisto kvadraturu, za Žaretovega psa pa je enostavno zmanjkalo prostora. Leja je pristala, da bo skrbela zanj že zato, da se ta cirkus neha in da se zgodi, kar se mora zgoditi. Potem pa je sledil tisti moment: najprej Žaretovo dolgo in solzno poslavljanje od psa ter kratko, formalno slovo od nje.

poštirkana – urejena

NAVODILA

- Opredelite odlomek glede na književno vrsto in ga povzemite.
- Razložite spremembo v življenju zakoncev: Zakaj se bosta po dolgih letih skupnega življenja razšla? Kako to sprejema žena? Kaj skrbi moža? Citirajte poved, ki izraža, kako je z njunim razhodom povezana hči.
- Povzemite ugotovitve in izrazite svoje mnenje o Žaretovem slovesu od žene. Ob primeru iz življenja presodite, zakaj se nekateri starši pretvarjajo pred otroki.
- Svoje besedilo ustrezno členite, pri pisanju upoštevajte pravopisna in slovnična pravila ter slogovno ustreznost.

b) SAMOSTOJNA INTERPRETACIJA

FERI LAINŠČEK: NAMESTO KOGA ROŽA CVETI (odlomek)

Feri Lainšček: Namesto koga roža cveti. Ljubljana: Prešernova družba, 1991. 81–82.

Sedla sta na prod, s stopali le stopalo od gladine. In mati si je v krilo razgrnila zvitek, ki ga je ves čas grela v dlani. Vedel je: bile so trave. Praprotni, kristavec, konice glogovega trna in druge. Ali ji jih je dala baba Fikale ali pa jih je skrivaj sama nabrala. Vedel je tudi, čemu jih je prav zdaj potrebovala.

Ščepec za ščepecem jih je namakala v vodo in jih valjala med palcem in kazalcem. Drobnokroglico, ki je tako nastajala, je kdaj pa kdaj prebodla s trnom, potem pa jo je spet mečkala v dlani. Šele nato jo je drobno zvila v krpo in jo opletla s prejo.

Črn je kot Cigan! Lep je kot Cigan! Gleda kot Cigan in še na strune špila! je pravila, misleč na dečka. *Stori mu kaj, mrzla voda, da ne bo še nesrečen kot Cigan!* je potopila obesek v reko. Ga dolgo tako v njej držala. Poslušala vanjo. Si v njej ogledovala svojo podobo. Nato pa je obesek spet dvignila v zrak, ga med mrmranjem popljuvala in ga, še takega, mokrega in mrzlega, zavezala dečku okoli vratu.

Voda mu ga ne bo nikoli snela! je rekla. *Samo, naj mu ga ne sname ženska! Ker: naj mu ga raje ogenj sname, naj mu ga raje zgrije zemlja, kot pa, da bi mu ga vzela ženska!* Nato je spet sedla.

Halgato si je otipaval amulet, ki ga je vlažil pod vratom, in se premagoval, da ga ni strgal. Čutil ga je namreč kot ovratnico. Pravzaprav: kot samo še eno ovratnico.

Tereza je opazila to njegovo nelagodje.

Presedala se je. Pokašljevala. Ga pogledovala. Pljuvala v reko in sičala slino. Nato pa je le rekla: *Grdo bi bilo, če bi ti kaka vražja stvar odnesla pamet – zdaj, ko si že zrasel. Če si pač že zrasel. Pamet pa ti lahko na tem svetu marsikaka stvar odnese. Še najlaže pa ti jo lahko odnese ženska.*

Eh! je zmignil in hotel vstati.

Ne, ne! ga je prijela. *Res je to! Ti še ne veš! Ženska je kot poletna senca. Ko enkrat ležeš vanjo, več ne moreš vstati! Ko enkrat pade nate, se več ne izbrcaš iz nje! A senca naredi iz tebe le zaspanca in lenuha, ženska pa ti vzame pamet in ti spije kri!*

Eh! je spet otresel. *Ni se bati. Ni se bati.*

Ne, ne! ga je prijela. *Res je tako! Ti še ne veš! Marsikateri črn in lep in pameten je zaradi ženske že zgubil glavo.*

NAVODILA

Opreделите odlomek glede na književno zvrst in ga povzemite. Izberite problem oziroma prvino odlomka in ga/jo razložite. Razlago utemeljite s primerom iz odlomka. Povzemite ugotovitve in napišite svoje mnenje o problemu oziroma prvini v odlomku in na splošno. Mnenje utemeljite s primerom iz lastnih ali tujih izkušenj ali iz kakega drugega književnega besedila. Svoje besedilo ustrezno členite, pri pisanju upoštevajte pravopisna in slovnična pravila ter slogovno ustreznost. Interpretacijo lahko tudi izvirno naslovite.

Prazna stran